

Maanomistajain liitto – Jordägarnas förbund ry:n lausunto

30.5.2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi poronhoitolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Maanomistajain liitto kiittää mahdollisuudesta kommentoida esitystä poronhoitolain muuttamisesta. Toivomme, että järjestömme, joka edustaa poronhoitoalueella olevia merkittäviä maanomistajia, otetaan jatkossa niiden tahojen joukkoon, joilta pyydetään alueen maankäyttöä koskeviin esityksiin lausuntoja.

Maanomistajain liitto lausuu seuraavaa:

Porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelmiin ehdotetuista säännöksistä

40 §

Hoito- ja käyttösuunnitelmien laadinnassa on otettava huomioon sen alueen kaikki maanomistajat, jolla porot laiduntavat. Esitetty muotoilu ”*Paliskunnan tulee hoito- ja käyttösuunnitelman valmistelussa kuulla paikallista maa- ja metsätaloutta edustavia tahoja (...)*” jättää aivan liikaa tulkinnanvaraisuutta.

Tekstissä tulisi edellyttää, että **paliskuntien tulee antaa hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksesta lausuntomahdollisuus kaikille alueen maanomistajille ja järjestää asiasta kuulemistilaisuus. Jos maanomistajan esitystä ei voi sisällyttää käyttö- ja hoitosuunnitelmaan, sen poisjättäminen tulee perustella.**

Päätös paliskunkohtaisesta hoito- ja käyttösuunnitelmasta tulee olla valituskelpoinen alueen yksityisille maanomistajille tai näitä edustaville tahoille.

40b §

Maanomistajain liitto korostaa, että hoito- ja käyttösuunnitelmat ovat paliskunkohtaisia suunnitelmatyökaluja, jotka eivät saa missään vaiheessa asettaa velvoitteita tai rajoituksia alueen yksityisille maa- ja metsänomistajille tai muulle maankäytöllä. Käytänteiden kuvaukset poronhoidon mahdollisesti aiheuttamien haittojen ehkäisemisestä tulee ehdottomasti sisällyttää hoito- ja käyttösuunnitelmiin.

Maanomistajain liitto pitää kannatettavana porolaidunten tilan ennallistamiseen liittyvien toimenpiteiden mukaan ottamista hoito- ja käyttösuunnitelmiin, mutta toimenpiteistä tulee sopia kirjallisesti maanomistajan kanssa.

40c §

Pykälässä säädetään muutoksien tekemisestä suunnitelmaan. Tekstissä lukee: *Paliskunnan on vuosittain vahvistettava kuvaus suunnitelman toteutumisesta. (...) Paliskunta voi tarvittaessa ja tekemänsä seurannan perusteella päättää muutoksista suunnitelmaan (...)*

Maanomistajain liiton kanta on, että mikäli paliskunta päättää muuttaa hoito- ja käyttösuunnitelmaa alkuperäisestä, niin muutoksilla ei saa olla velvoitteita tai muita vaikutuksia yksityisen maanomistajan harjoittamaan metsätalouteen tai muuhun maankäyttöön.

Muutoksista, jotka vaikuttavat metsien tai muuhun maankäyttöön tulee ehdottomasti kuulla maanomistajia samoin ehdoin kuin varsinaisesta suunnitelmasta.

Yhtä lailla maanomistajilla on oltava oikeus saada tieto suunnitelman toteutumisesta vähintään niiltä osin, joilla on vaikutusta maankäyttöön.

47 §

Poronhoitorikkomuksena tulisi olla rangaistavana säädettyä myös 31 §:n mukainen porojen poistoimittamisen velvollisuuden laiminlyönti sekä 32 §:n mukainen aitaamisvelvollisuuden laiminlyönti.

Poromäärien vähentämistä ja hallintaa koskevista poronhoitolakiin ehdotetuista muutoksista

21§

Maanomistajain liitto tukee talvilaidunten kestävä tuottokykyä reunaehtona porojen enimmäismäärästä päätettäessä. Paliskunnan päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

22a§

Maanomistajain liiton kanta on, että muotoilu paliskunnan osakkaan vastuusta on liian väljä siitä huolimatta, että samassa pykälässä viitataan edempänä paliskunnan osakkaan velvollisuuteen vähentää porot.

Muut näkökohdat ja huomiot

Hoito- ja käyttösuunnitelmia koskevan lainsäädäntötyön tavoitteena mainitaan sivulla 29 muun maankäytön laitumille ja niiden biologiselle monimuotoisuudelle aiheuttamien haitallisten vaikutusten poistaminen tai vähentäminen. Lakimuutoksen tavoite ei ole vähentää muun maankäytön vaikutuksia poronhoidolle ja laitumille, vaan kehittää paliskuntien omia työkaluja laidunten hoidon ja käytön suunnitteluun ja niiden tilan parantamiseen sekä velvoittaa paliskunnat näiden työkalujen käyttöön. **Tämä kirjaus tulee poistaa, koska suunnitelmilla ei voi olla sitovia vaikutuksia muuhun maankäyttöön.**